

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak-torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruna temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vrn. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kruna, za četrt leta 2 kruni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

Trozveza.

V Evropi sta dve veliki zvezi: trojna, nemško-avstrijska-italijanska, in dvojna: rusko-francoska. — Zadnji čas se je o trozvezi jako mnogo govorilo, in sicer iz več vzrokov. Nekoliko vsled sklepa Nemčije, da uvede carino na poljske pridelke, nekoliko vsled poročil iz Avstro-Ogrske, da ne sklene več vinske klavzule; vse to je povzročilo, da se je pričelo govoriti o izstopu Italije iz trozveze, ker nima od nje nikakih koristi. Bilo jih je tudi mnogo, ki so govorili, da kralj Viktor Emanuel pošlje zato svojo mornarico k francoskim slavnostim v Toulon, da se spoprijatelji s Francijo. Zato je dobivalo vedno več privržencev mnenje, da se Italija zveže s Francijo, s katero jo veže tudi sorodnost krvi. Govorilo se je tudi, da je italijanski kralj sam proti trozvezi in isotako ministra Zanardelli in Prinetti.

Prijatelji trozveze pravijo sicer, da Italija brez nje ne more živeti, ker je samo v njej varna in osrečena. To pa seveda nikakor ni res; ker ji baš trozveza nalaga silna vojaška bremena, pod katerimi se šibe pleča njenih podložnikov. — Obče mnenje je, da služi trozveza vzdrževanju miru v Evropi. Čudno je, da ni niti edne države na svetu, katere državljani ne bi bili za mir, in vendar skoro ni leta, v katerem ne bi besnela v tem ali onem delu sveta vojna. Anglija je za mir, a vodi vojno z Buri, Amerika se je bojevala s Španci, Italija z Menelikom, in vsa Evropa se bojuje baš sedaj s Kitajci. Vsi so za mir in vendar so vsi zapleteni v vojne. Ako pa so vsi za mir, ni treba nikakih zvez, ki bi služile vzdrževanju miru; taka zveza ima samo tedaj pomen, kadar hoče nekdo razdreti mir. A take države, ki bi hotela vznemirjati druge, dandanes po mnenju državnikov, na svetu ni. Zveze, ki naj bi vzdrževale mir, imamo; a vendar je vojna, četudi ne v Evropi. Iz tega pa mora slediti, da te zveze nimajo moči ali volje skrbeti

za mir. Potemtakem so te zveze popolnoma odveč in docela nepotrebne. Ako torej izstopi Italija iz trozveze, ta čin sam na sebi ne bo porušil miru v Evropi, ako pa se potem še zveže s Francijo in ta z Rusijo, bo evropski mir le še bolj zavarovan. Italija tudi nima vzroka brniti se te zveze; napram Rusiji nima Italija nikakršnih točk, ki bi mogle povzročiti kakršne koli si že bodi spletke; tudi napram Franciji ne, ali če jih ima, so manjše kot pa napram naši monarhiji. Poleg tega bi bila skupina Rusija-Francija-Italija močnejša od današnje trozveze, in bi imela Italija v njej večje koristi in tudi večjo varnost. Ta zveza bi bila ne le v geografičnem in narodnem pogledu naravnejša nego z Nemčijo, marveč tudi v gospodarskem. Francoski narod je istotako romanski narod kakor italijanski, nadalje meji Italija neposredno k Franciji, dočim je meja Nemčije daleč onstran mej Avstrije; v gospodarskem pogledu pa je trozveza naravnost pogubljiva za Italijo in njena ljudstva; dasi ima od nje sicer nekatere koristi, n. pr. vinsko klavzulo, pa ima ogromno škodo vsled obilnega davka v vojaške svrhe, katerega ji naklada trozveza.

Nad 20 let je Italija prenašala ta jarem, in sedaj se ga miali otresti; čez dve leti poteče ta politična zveza, trgovinske zveze za Italijo pa poteko še poprej, zato že zdaj državniki pridno razmotavajo to vprašanje.

Tudi nas Slovencev se tiče bodočnost trozveze kolikor toliko; ako se trozveza obnovi, obnovi se tudi najbrže vinska klavzula z Avstrijo, ta pa je našim vinogradnikom v veliko škodo. Že iz tega vzroka bi bilo za nas dobro, da ne pride več do zveze. So pa še drugi vzroki, med temi tudi narodnostni; da ni Italije v trozvezi, bi vlada gotovo ne kazala tolike popustljivosti napram laškim podanikom v Trstu, ki rujejo tam proti Avstriji odjedajo kruh domačim ljudem in uživajo večje politične pravice kot pa Slovenci, ki so vendar domači, že tisočletja tam bivajoči živeli.

Vsekakor bi bili mi veseli, da se razdere trozveza; seveda bi bilo za vse avstrijske Slovence še stokrat boljše, ako bi stopila Avstrija iz trozveze in se pridružila Rusiji. Od tega ne bi imeli samo Slovani koristi, temveč bi sploh vsa država v gospodarskem oziru mnogo pridobila. Zakaj od sedanje trozveze ima koristi edino le Nemčija.

Sami ne vemo, kaj hočemo.

Nekje je čitati gledališčno burko „Sapa ne ve, kaj hoče“. Človeku se konfuzna oseba skoraj smili, vendar pa zbujajo njegovo beganje smeh.

Smeh pa se zatopi, če prenesemo dejanje na narod, ki je — naš narod. Našim sovragom se pač zdi tudi naše beganje smešno, a za nas je — žalostna.

Slovenci smo zamudili najlepše prilike, ko bi bili morda lahko kaj dosegli za svoje politične pravice, če bi bili v pravem trenutku vedeli — kaj hočemo.

Neodločene nas je našlo plodovito leto 1848, pa tudi tačasni neuspehi nas niso naučili, da bi si vendar enkrat postavili ednoten in jasen program.

V marsičem obdolžujemo „kruto modo“ in trdosrčno vlado, kjer nosimo glavno krivdo sami. Premalo nas je, pravijo edni, premalo zaslonbe in zagovornikov imamo, trdijo drugi, v istini pa so narodi manjštevili od Slovencev, vendar pa kaj dosežajo, ker so vztrajni ter nastopajo s jasnimi programi.

Poglejmo si n. pr. južnotirolske Italijane, ki so dosegli v kljub manjšini svojo delno avtonomijo.

Naše glavne pregrehe in politične pomanjkljivosti pa vidijo naši nasprotniki mnogo boljše, tudi vlada jih prav dobro pozna, kakor je to povedal nek svoječasno jako vpliven faktor v avstrijski politiki nekemu slov. časnikarju:

„Slovenci ne štejejo v parlamentu nič. Prvi vzrok temu je, da nimajo nikakih političnih ka-

LISTEK.

Duhovnik* — duša národa.

(Slika iz Lužice. Poljski spisala Melanija Parczewska.)
Prevel Podravski.

Vsaki dan ob sedmih rano služi daritev zv. maše v župni cerkvi. Stopivši v zakristijo, poklekne pred aliko Kristusa križanega, kratko pomoli ter nadevši náse ornat, odide k altarju. Cerkev je polna pobožnih vernikov. Vsi navzoči so zgolj delavci. Moške rokodelci so popustili za kratek čas svoje delo, ženske z vrečami, ali z jerbasi, pa so zasedle klopi. Njih ustnice šepetajo „šešena si“, med tem ko na altar uprte oči sledé za vsakim korakom ljubljenega „farara“. Z zbranimi mišmi in pravim zanosom služi on sveto daritev. Pri „Confiteor“ molli za vrnitev zablodelih duš, katerih „Credo“ so omajali zlati okovi. Z vlažnimi očmi obrača liste mašne knjige.

Potoma od altarja pogleda zbrane vernike ter še enkrat blagoslovi vse, bližnje in daljne.

V zakristiji ga obkolje tolpa prišlecev.

* dodaj: lužičko-srbčki.

„Knez farar!“ se oglasi po lužički žena v beli, veliki peči od Čemjerice, „moj Marko je bolan, ne more priti; nemara bi prišli danes k nam?“

Župnika ne razžali zaupni način prošnje. Marko je dober, „swerni“ (zvest) Srb in njegova žena časti vredna „Serbowka“.

„Frau Gräfin Einsiedel vabi vašo dostojnost danes k sebi,“ najavlja takoj za njo ogoljen služabnik grofije, bivajoče v bližnjem gradu. „Zvečer je posvetovanje Albertineke, kneginja Oltz je predsednica.“

„Čez edno uro bom pri vas,“ odvrne župnik kmetici, služabniku grofije pa odvrne: „Obhajujem, toda danes ne morem priti; zvečer imamo shod v sirotišnici.“

„Hanka mi je umrla, in nisam jo a čem pokopati. Duhovnik v naši župniji je Nemeč,“ se pritožuje bojazljivo posel iz sosednje vasi.

Župnik seže z roko v žep. Toda zamán je njegov trud. Žep je ogoljen, „sutane“ je prazen, kakor bi ga ometel. Urno torej odide iz zakristije, a za njim reven, iz gor dospeli vaščan. Župnik si odpira vrata sam, ker nima dekla,

niti kakega služabnika. Nekoliko preprostih stolov, navadna pisalna miza, polna spisov in župnih knjig, napolnjene prvo sobo. Stene so prazne, samo na eni visi črn lesen križ.

Otočni vaščan se vsede pri vratih, župnik pa odide k pisalni mizi ter jo odpre. V malem predalčku ležé štiri marke — urno jih izroči vaščanu. Ravnokar je namreč vstrel v sobo cerkvenikov deček. Postaji na mizo lonček s kavo in žemljico, odpre skrinjico v zidu, izvleče na dan škatljico za sladkor, toda prazna je. Pa zahteva od župnika denar. Funt sladkorja stane 28 fenigov — župnik pa nima niti dvajsetih. „Izpije kavo grenko“, misli si deček, pomignivši z rameni. „Saj ne izpije takine danes prvokrat.“ Župnik odide v drugo sobo. Tudi tukaj te kakor v prvi skupne revščina. Skrinje polne knjig so edino pohišno orožje. Župnik sede k mizi — obilica raznih dopisov ga že čaka tu. Odpira ovitke, toda med tem je zabručalo nekaj pred hišo. Pa odloži zamudna poročila ter od rine k oknu, da odpre polknico.

„Kaj je?“ vpraša cerkvenika, stopečega pred hišo.

pacitet. Morda je med sedanjimi poslanci kak moč, ki si bo znal pridobiti kako pozicijo v parlamentu, doslej ni bilo nobenega. Tudi prelat Klun ni imel nič vpliva, imel je pa dobre zveze in vevplivne podpiratelje, po teh je prišel do neke veljave. Šuklje bi si bil znal sam pridobiti pozicijo, ali bil je preveč jeguljast, preveč se je plazil okrog vladajočih oseb in s tem obudil sum, da skuša le za svojo osebo kaj pridobiti. Sum je bil bržčas neutemeljen, ker Šuklje je moč, ki bi se bil še do kakšnega ministrskega sedeža povzpeli, se je pa naposled zadovoljil s skromno službo dvornega svetnika pri založbi šolskih knjig. Izmed drugih politikov slovenskih nam ni nobeden znan, ki bi mogel veljati za politično kapaciteto. Novih poslancev še ne poznamo, med starimi pa ni nobenega.

Drugi vzrok, da jugoslovanski poslanci ne pridejo do nikake veljave na Dunaju, je ta, da sami ne vedo, kaj hočejo. V obče se smatra Slovence za privešek Čehov. Ako je vlada v kaki stvari s Poljaki in Čehi na čistem, potem Slovencev sploh nihče več ne vpraša, vedoč, da se v vsem ravna po Čehih, tudi če je to proti njihovim najvitalnejšim interesom. Živo se spominjam, da se je v odločilnih vladnih krogih za časa Badenija nekoč debatiralo o političnem programu Slovencev. Nekateri so zatrjevali, da zahtevajo Slovenci razširjenje deželne avtonomije, kakor Čehi in Poljaki, in res so dotičniki navedli za to dokazov! In vendar je več kot smešno. Če se Slovenci, ki živijo v petih pokrajinah in so v štirih v manjšini, potegujejo za deželno avtonomijo. Drugi so takrat zatrjevali, da zahtevajo Slovenci na podlagi hrvatskega državnega prava združenje s Hrvatsko, tretji pa so se sklicevali na neki shod vseh slovenskih strank, na katerem se je proklamirala narodna avtonomija kot protočka narodno-političnega programa. In politiki, ki sami ne vedo, kaj v narodno političnem oziru zahtevajo, naj pridejo resno v poštev?

Končno vpliva pa tudi to, da si Slovenci niso znali nikdar nič respekta pridobiti, niti v parlamentu, niti izven parlamenta. Nam znani poslanci so vsi tako krotka jagnjeta, da se že najmlajšemu sekojskemu svetniku v kakem ministrstvu približajo le s svetim strahom, višjih uradnikov se pa tako boje, da se jim niti blizu ne upajo. Do vpliva in veljave pride pri nas samo tisti, kdor si zna pridobiti respekta. Le tisti, kogar se vlada boji, pride pri političnih kalkulacijah v poštev.

Da bi si v svoji veri na „usodo“ ne masili ušes, slišali bi čisto take in podobne sodbje, katere bi morali le obračati sebi v prid.

Celjske in štajarske novice.

(Delavsko podporno društvo v Celju) ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. 4. Po-

ročilo blagajnika. 5. Poročilo računskih pregledovalcev. 6. Poročilo gostilniškega odseka. 7. Volitev predsednika, osem odbornikov in štirih namestnikov. 8. Volitev računskih pregledovalcev. 9. Slučajnosti.

(Ne bodimo malomarni!) Po prizadevanju gospodarsko političnih organizatorjev v Celju dobili smo v Celje še steklarja, kamnoseka, pleškarja in kleparja, tako, da nam ni treba v nobeni stroki iskati nasprotnih obrtnikov. Zadnji štirje obrtniki so posebno potrebni pri novih stavbah. A v Celju se veliko zida in popravlja, saj postavi slovenski zidarSKI mojster g. F. Goligranec vsako leto po več novih hiš. Toda čujemo, omenjeni naši obrtniki tožijo, da se pri tem na nje — popolnoma pozablja. Še molčimo, a kmalu pridemo z veliko metlo.

(Nova okrajna cesta iz Gabrjev na Lavo.) V zadnjem listu smo poročali, da je Celjane v mestnem zboru strah pred novo cesto ob severnem robu mesta. Danes naj nekaj več omenimo o tej novi zvezi celjskih okoliških krajev. Gaberje so se razvile v imenitno naselbino. Vse „celjske“ fabrike so v Gaberjah. Cinkova, žeplova in tovarna za posodo iz emaljirane plošče vina so v Gaberjah. Tako znameniti kraj ima že z ozirom na davke, katere plačuje, pravico do vpoštevanja pri prometnih napravah. In da bi torej ves promet iz Gabrjev moral iti skozi ozke ulice celjskega mesta, bila bi krivica. Nova cesta je pa za mesto Celje naravnost potreba in dobrota, kajti vojni promet giblje se po večjem skozi Rotovsko ulico. Ta pa je zraven Hummerjeve in Ferjenove hiše tako tesna, da se vozovi prav težavno spravljajo drug mimo drugega. Posebno dolgi vozovi imajo tukaj velike težave, da prdejo brez škode naprej, to tem bolj, ker je treba v razkrižju ulic pri Vaničevi trgovini, pravokotno zasukniti proti severu. Kratko rečeno, mestne ceste ne zmagajo prometa skozi mesto. Ako torej nastane na severnem robu mesta nova cesta, po kateri bi se gibal promet, ki nima v mestu ničesar opraviti, pomeni to razbremenjenje mestnih nezaželenih cest, nova cesta torej že iz tega vzroka za mesto naravnost dobrota. Ome nimo nadalje, da bode nova cesta omogočila, da se bodo mrličji iz bolnišnice vozili ob robu mesta ne več med hišami, na „špitalski britof“ in da tudi bolnikov, ki prihajajo od severa, ne bo treba več voziti ravno po sredi mesta v „špital“, dalje da mrličev iz Lave, Ložnice, Medloga, Babnega in Lopate ne bodo nosili skozi mesto, je to gotovo mestu dobrota, ob enem pa seveda olajšava okoličanom. Mestni očetje celjski imajo manj povoda upirati se novi cesti, ker bode ona šla vedel po svetu, ki spada v mesto. Mesto se širi proti severu in napravila se bode pravzaprav nova mestna cesta, katero bi moralo mesto delati. Kdor bo zanaprej imel v mestu kaj opraviti, imel bo krajšo pot ob robu mesta. Od mesta odvrnil se bo torej le tisti promet, ki mestu nič ne da, ampak mu le ceste kvari. Nova cesta bo tedaj mestu le na korist, ne na škodo.

Ob ednajstih mora biti že doma, da gre poučevati krščanski nauk v domačo šolo.

Je krasno jutro; pomladno solnce se je visoko povzpelo na obnebu ter polilo z neizmerno množico žarkov zelene livade in polje. Duhteč zrak in pred nedavnem preorane njive osvežujejo župnikova pljuča.

Kakor bi se mu bile vračale moči in mladosti, koraka zadovoljen po stezicah, vijočih se med zelenjem. Znan mu je vsak ogon, vsako drevo, kakor na njegovem lastnem vrtu. Pri župnišču namreč ni vrta, ni dreves ali ovetlic. Toda župnik nikdar ne zakopni po njih. Vsa polja in vsi sadniki župljanov se mu zdé kakor bi bili njegova last. Ves prostor od ščitov Čornoboga* pa tje k močvirju nadsprevanskemu, ves ta okraj se mu zdi kot eden sam sadnik, katerega vestno neguje. Z veseljem zre župnik na obdelano polje. Vó, kateri ogoni pripadajo bogatemu posestniku, Nemcu. Navzlic svojemu bolj površnemu obdelovanju, združeni v celoto, strašijo kot orjak s svojo veliko obsežnostjo ter nekako požirajo in zakrivajo ogone „narodowow“.

* gornjeljužiška gora.

(Poročil se je) g. Alojzij Karba, c. kr. poštni pristav na Dunaju, z gospodično Ano Dovnik iz Dobrne pri Celju dne 16. t. m. v Dobrni.

(Razpisane učiteljske službe.) V Majšpergu so razpisane tri učiteljske službe, v Žetalah pa služba nadučitelja in ednega učitelja. Obe šoli sta v III. plač razredu. Prošnje je vlagati do 19. maja t. l.

(Toča dne 16. aprila.) Iz vseh krajev Sp. Štajerja se nam poroča: Danes ob četrta na 1 uro opoldne začela je kakor majhni orehi debela toča padati kakih 6 minut, daljših 5 minut padala je drobnejša.

(Žalska prostovoljna požarna bramba) priredi v nedeljo dne 21. aprila t. l. veselico v prostorih gostilne gosp. Fran Hodnika v Žalcu. Spored: 1. Ognjegasci, prolog, govori. 2. Ognjegasci pri delu, slika iz življenja. 3. „Nečak“. Blagajna se odpre ob polu 8. uri. Začetek ob 8. uri. Po končani igri bode prosta zabava. Vstopnina: sedeži od 1. do 4. vrste 1 K 40 v, od 4. do 10. vrste 1 K, od 10. do zadnje vrste 80 v, stojšča 60 v. K obilni udeležbi vabi načelnstvo.

(V Št. Petru v Sav. dolini) ubila je strela dne 16. t. m. J. Ocvirka, kateri je bil takoj mrtev. Dva pa je puh popolnoma omamil, od katerih eden bržkone več ne okrevi.

(Samomor.) V nedeljo dne 14. t. m. uštelil se je v Vojniku Miha Flis doma iz Galicije pri Celju. Ženske so mu menda zmešale pamet.

(Nesreča.) Posestnik Janez Krž po domu Anzluh v Kobleku pri Vojniku prišel je pod voz ter se tako poškodoval, da je čez nekaj dni (15. t. m.) umrl.

(Razpust društva.) Sadjarsko društvo pri Sv. Martinu na Paki se je prostovoljno razpustilo.

(Slovenako kmetško društvo na šmarnski sodni okraj) vabi na ustanovni shod, kateri se bode vršil v nedeljo dne 21. aprila 1901 ob pol 12. uri dopoldne v Jagodičevi gostilni v Šmarju pri Jelšah. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Čitanje pravil. 4. Vpisovanje članov. 5. Predavanje. 6. Raznoterosti. Kmetje šmarnskega okraja pridite vsi! — Bodite složni! Združite se! V slogi in v združenju je moč. Osnovni odbor.

(Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah) imela je lansko leto 491.357 K 61 v prometa. Čisti dobiček je znašal 354.175 K 23 v. Rezervni fond znaša sedaj 22.093 K 31 v.

(Šmarje pri Jelšah.) Vseled prizadevanja našega trškega župana uvedla se je med Šmarjem in Grobelnem tretja poštna zveza. Ker je s tem ustrezno veliki potrebi in ugodnosti, ni županova zasluga mala. Da nam tudi dvojezične razglase v poštni čakalnici in več omari za pisma izposluje, bode vse občinstvo ne le gledé pošte zadovoljno, marveč mu bo gotovo tudi trud s hvaležnostjo plačevalo.

(Deželni zakonik) priobčnje v svoji zadnji številki dovoljenje mestni občini ptujski pobirati naklado na žganje v letih 1901, 1902 in 1903 ter občini Poberš pri Mariboru pobirati v istih letih obrestne vinarje.

(G. Fr. Seršen) iz Ljutomera je dobil na graški vinski razstavi L. državno darilo z medaljo za svoja izvrstna razstavljena vina.

Te poslednje župnik hitro spozna; — poškrpljeni s krvjo in solzami, se pokrivajo z bujnim zelenjem. Priroda jih je bogato obdarila; župnik čita iz njih skrbno obdelanih brazd tiho, sestavno delo. Ta misel ga blaži; — oživljen, skoro vesel obstane pred kočjo „hospodarja“ Marka.

„Božanje!“ pozdravi ga gospodinja. Tolpa otrok obkolje župnika ter ga pelje k postelji, na kateri počiva rodbinski oče Marko. Najstarejši dečko skrbno in bojazljivo ogleduje župnika, mati ga prišlec predstavi in stari Marko pojasnjuje, čemu je dal poklicati župnika k sebi.

Bolnik že nekoliko tednov ne more vstati s postelje. Velikonočne počitnice so že pri kraju in on bi rad dal fanta v šolo. Vrli vaščan, boječ se slabega vpliva na sina, izroči ga v oskrbo župnika. Mati izraža bojazen, da bi se nemara Janko v mestu ne otrešel dobrih glavnih vodil. Župnik prevzame fanta v svojo oskrbo, da, še obljubi, da ga bo poučeval; — zvečer mu še ostaja edna prosta ura v ta namen.

(Konec sledi.)

(Pohorako nemštvo — poka.) Podružnica nemškega šulferajna pri Sv. Lovrencu v Puščavi, kamor so prinašali tudi nemškutarji iz Ribnice in drugod svoje izdajalske prispevke, razpustila se je prostovoljno.

(Častnim občanom) je imenovala občina Ribnica na Pohorju svojega župnika g. Fr. Hrstelja za obče njegove zasluge.

(Podravska podružnica slovenskega planinskega društva) s sedežem v Rušah se je ustanovila na velikonočni ponedeljek za mariborsko, slovenjegraško, ptujsko, ljutomersko, lipniško in deloma celjsko glavarstvo. Ustanovni shod je volil v odbor tele gg.: Franc Grizold, Miha Šernec, Viktor Glaser, Davorin Lesjak za Ruše; Ivan Koprivnik, Alojzij Bahovec za Maribor; dr. N. Brumen za Ptuj; dr. N. Grossmann za Ljutomer; Svitoslav Hauptmann in Franc Škoflek za Kozjak; Peter Novak za Slov. Bistrico in Hinko Dobnik za Konjico. Namen društva je, spoznavati slovenske gore in planine, olajševati potovanja po njih, prirejati zbornice, shode, skupne izlete, potovanja in veselice, napravljati, popravljati in zaznamovati pota z napisi in znamenji, ter skrbeti za zavetišča in kočice. Društveno delovanje se prične takoj in sicer z zaznamovanjem najpotrebnejših potov na Pohorju in Kozjaku. Rojaki, ki imate količkaj ljubezni in ponosa do slovenskih planin, pristopite v obilnem številu novemu društvu, da bo delo uspešno delovalo. Naše društvo sprejema v svoje okrilje radostnim srcem vsakega poštenega Slovenca ter ne pozna strankarstva. Vse dopise in udnino je pošiljati pod naslovom: „Podravska podružnica slov. planinskega društva v Rušah pri Mariboru“. Ustanovniki plačajo enkrat za vselej 30 gl., navadni udje pa 3 gl. na leto. Vsak član dobi tudi brezplačno mesečnik „Planinski Vestnik“. Kdor izmed udov želi društven znak, naj to izrečno pove. Krepki planinski pozdrav! Podravska podružnica slov. plan. društva.

(Nova orožniška postaja) se je ustanovila v Andritz u pri Gradcu.

(Bolgarski učitelji v Gradcu.) Na svojem znanstvenem potovanju je prišel oddelek bolgarskih učiteljev te dni v Gradec, kjer pa niso na pravili vtisa slovanske odkritostnosti, kajti njihov vodja, nek Antonov, povdarjal je v enomer o blagodejnem vplivu nemške kulture na Bolgarskem. Tako klečeplastvo pa ne more nikomur imponovati.

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Major Danijel Bastaja, vojaški poveljnik v Ljubljani, je na lastno prošnjo vpokojen in odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem. — Poročil se je profesor v Novem mestu gosp. F. Vadnjal z gospo Ano Frankovič-Pregel iz Radeč. — V deželni sanitetni svet kranjski so za dobo treh let imenovani ravnatelji deželnih dobrodelnih zavodov, vladni svetnik dr. pl. Valenta, primarija dr. Beck in dr. Šajmer ter sod. zdravnik dr. Schuster. — Absolvirani slušatelji dunajske tehnike, g. Jaroslav Förster, Makso Klodič pl. Sabladoski in Rudolf Zajc dovršili so 14. in 15. t. m. drugi državni izpit ter postali inženirji.

(Občinske volitve v Ljubljani.) Vodstvo klerikalne stranke je sklenilo, da se ne udeleži letošnjih volitev v ljubljanski občinski svet; vendar pa si s tem sklepom stranka ne veže rok, da ne bi v odločilnem trenutku storila kakšnega drugega sklepa. Istotako so sklenili Nemci, da se volitev ne udeležijo. Socijalni demokratje pa so za III. razred že postavili svoje kandidate.

(Velikna shoda.) Poslanec ljubljanskega mesta dr. Iv. Tavčar je priredil v nedeljo v Ljubljani v „Meštem domu“ shod, na katerega je prišlo nad 300 volilcev. Dr. Iv. Tavčar je pojasnil dogodka v hrvaško-slovenskem klubu, ki so bili vzrok, da je izstopil iz kluba. Veliki so izrazili svojemu poslancu popolno zaupanje in upavili, da se strinjajo z njim in odobravajo njegovo postopanje. — V soboto pa je imel dr. Andr. Ferjančič shod v Kamniku, na katerem je v obširnem govoru poročal o delovanju drž. zbora in o razmerah, ki so nastale med slovenskimi poslanci na Dunaju.

(Nemci v Ljubljani.) O občnem zboru ljubljanske podružnice nemškega „šulferajna“ se po-

roča, da je število članov v preteklem letu znašalo 433. Društveno ljudsko šolo je obiskovalo 185 dečkov. Šola v Goricanah je društvo opustilo, ker jo je obiskovalo le sedem otrok. Letos je prvič dobilo to društvo podporo iz Berlina, ker z letnim dohodkom 1945 kron seveda ni moglo izhajati.

(Veselica ženskih podružnic sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani se je vršila v nedeljo v „Narodnem domu“ z vsestransko sijajnim uspehom. Spored je obsegal 10 točk ter se je izvajal na najsplošnejšo zadovoljnost mnogobrojnega občinstva.

(Odposlanstvo „Hrvatske Matice“) je došlo v soboto v Ljubljano ter prineslo ljubljanskemu mestu in „Slovenski Matici“ v dar in spomin krasno knjigo „Spomen cvieće“, katero so spisal hrvaški in slovenski pisatelji. To knjigo je izdala „Hrvatska Matica“ v proslavo J. Strossmayerja.

(Nemške šole) hočejo ustanoviti Nemci v Šiški pri Ljubljani s pomočjo „šulferajna“.

(Nurje.) Od večih strani Kranjske in Koroške prihajajo poročila o snežni mečavi in o mrazu, ki je zavladal v terek. Isti dan je padala na večih krajih toča, divjal je vihar, grmelo je in se bliskalo. Vihar je podril več kozolcev, in v Podamreki pri Dobrovi nad Ljubljano je užgala strela kozolec s 14 štanti, v Grosupljah pa je užgala neko kočico.

(Prešernov spomenik.) Odbor za prireditve Prešernove slavnosti v Škofji Loki dne 8. t. m. je poslal odseku za postavljanje Prešernovega spomenika vsoto 346 kron čistega dobička. Želeli so, da bi ostala slovenska mesta in trgi posnemati Škofjo Loko in se tako odzvali svoji narodni dolžnosti.

(Detomor.) V Poljanah nad Škofjo Loko so dobili na pokopališču truplo novorojenega otroka. Izkazalo se je, da ga je nečloveška mati zadavila. Morilko so zaprli.

(Obrotno šolo) so otvorili nedavno v Toplicah pri Zagorju ob Savi; šola stoji pod vodstvom g. nadučitelja Čerina.

(Na nož se je nasadil) čevljaraki pomočnik J. Gorenc iz Velikih Vodenic na Dolenjskem; šel je v bližnjo vas. Na potu je padel in se nasadil na „knajp“ nož, ki se mu je zabodel v srce. Črez malo trenutkov je bil mrtev.

(Novomeški vodovod.) Zakon glede državnega prisosa za novomeški vodovod je od cesarja potrjen.

(Umor.) Dne 15. t. m. je v Celovcu delavec F. Meier zabodel na cesti 17letnega Jožefa Preložnika z nožem v srce, ker sta se nekaj sporekla. Nekoliko korakov je zabodeni še storil, potem pa se zgrudil mrtev na tla. Zločinca so zaprli.

(Samomor v ječi.) V Reichenfelsu na Koroškem se je dne 10. aprila t. l. obesila v občinski ječi 70letna Alojzija Reiter. Bila je rada žganje.

(Nova namestniška palača v Trstu.) Ministarstvo notranjih stvari je naročilo namestništvu v Trstu, naj prične z deli za zgradbo nove namestniške palače.

(Častnik posekal vojaka s sabljo.) Iz Gorice poročajo, da je poročnik Hort težko ranil s sabljo nekega vojaka tamonjega pašpolka, ker ga isti baje ni pozdravil.

(Strelišča.) V sredo 10. t. m. po noči je udarila strela v hlev Val Radnja v Sretovem pri Batah na Goriškem. Zgoraj je hlev, štiri govede pa so poginile.

Dopisi.

Od Male Nedelje. V številki 27. z dne 5. aprila t. l. se nahaja v „Domovini“ dopis od Male Nedelje tikajoč se tukajšnje gospodarske zadruge.

Temu dopisu je treba dostaviti nekoliko opomb v svrhu, da se popravijo stvarne pomote in se ne raznašajo v svet brezpomembne reči iz to v prvi vrsti zaradi tega, ker se obkladajo z „bedaki“ vsi, ki se dandaj niso pristopili k zadruzi. Posebej se dopisnik prijemlje domače „gospode“, ki so „ali bi vsaj morali biti pametnejši, ker se za učene računajo“ ter jih naravnost dobi mračnjakstva, ker še do danes niso „udje svojih zadrug“.

Zdaj stojimo torej pred dilemo: ali ovrednotiti občinstva, ali pristopiti zadruzi.

Odlodili smo se za prvo. Povdarjeno pa naj bo takoj od začetka, da se tu ne gre za polemiko s dopisnikom, ampak za reševanje stvarnih razmer.

Pripoznavamo veliko važnost gospodarskih zadrug na kmetih, kajti skrbenje za denarni sredstev omogoča izvršitev podjetij, kojih bi posameznik izvršiti ne mogel.

To nam pričajo družbe, ki gradijo železnice, stavijo ladje, kopljejo predore, vzdigujejo dragocene zaklade iz zemlje itd.

Že davno bi bilo naše kmetake ljudstvo na ugodnejšem gnetnem stališču, ko bi bilo vedelo ceniti prosep skupnega delovanja, skupnih podjetij.

Za take reči je treba izobrazbe in pa krepkih, neomahljivih značajev — poštenih moči — s primerno gnetno podlago.

Z veseljem smo torej pozdravljali začetna razvozlavanja pri osnutku naše kmetake zadruge, trdno upajoč, da bode postavljena na zdravo podlago, kajti le takrat bi ji bil omogočen nadaljni razvoj. Vsi smo navdušeno pri-trjevali.

Edini smo bili v tem, da potlačimo v vsaki občini najzanesljivejše in najposposnejše moči, katerim poverimo odborništvo.

V svojo žalost smo že v začetku zaznali neko zahrbtno agitacijo z dovolj prozornim namenom, da se bo neke izgubljeni eksistenci, ki igra tukaj vlogo starogrškega Termita, preskrbeti v novo osnovani zadruzi trajna oskrba.

Od vseh strani se je povdarjalo, da mora vsak odbornik smatrati svoje odborništvo za častno mesto ter opravljati tako dolgo svoj posel brezplačno, dokler ne bo zagotovljena zadruzi trajna gnetna podlaga. Ta naša izjava dala je povod brezvestnemu zahrbtnemu ščevanju proti takim nazorom, in ustanovili so se drugo pristali gostobesedneži.

Mnogo jih stanuje izven malonedežne župnije; ti ne poznajo naših najokrajših razmer, pa tudi vseh oseb na.

Ko smo videli, da oddaljenosti posvetniki odobravajo konfuzne navzete tistih naših gostobesednežev, koji nimajo pri nas nikakega zupanja in jemljejo pri volitvi v odbor človeka, ki je do zadnjega belica lahkomiselnostjo napravil vse svoje premoženje in potepal s krasnopravnimi čini svoje dobro ime, takrat smo poklekli roke navkriž ter čudeč se postavili v stran, kjer smo mirnega srca pričakovali kaj priide.

Nismo dolgo čakali. Vpliv „pametnih“ pri zadruzi se je kmalu pokazal. Postovanje zadruge se je začelo z značilnim sklepom: „Zgan-ov bomo delali, seveda samo za ude.“ Torej z lažnim lovanjem žganja je tukajšnja kmetijska zadruza začela! Vsak pameten in pošten človek ve, da deluje žganje na duševni in telesni propad ljudstva in da mora kmetovalec ta „šport“ silno drago plačevati, ker je prišel, razvajanem delavcem dajati dvojno pijačo, namreč jabolčni in žganico.

Nu — tukajšnja kmetijska zadruza, koja ne šteje nobenega ude, ki bi se za „učnega računil“, si je naročila — tako se namreč tu v obče govori — potrebnih ingrediencij za izdelovanje žgeče pijače, pa pri tem nič ni pomislila, da nima dovoljenja za izvrševanje take obeti. Posledica temu je bila seveda — kazen. Kdo jo je plačal, mi ni znano, toda učniški urad je že vedel, od koga ima globo izsiliti.

S tem, da je imenovana zadruza začela naročati za svoje ude razna šivila od drugod, se je pretvorila v navadno konsumno društvo.

Tega pa pri nas ni treba, ker imamo dva spoštovanja in zaupanja vredna trgovca, ki nam po poštenu cenit upravljata vse potrebne. Ali meni zadruza kmetovalcem koristiti s množico naročenega riba? Bide li ta naročeval drago „kalo“ od inostrancev za gotovi denar, ko si vendar lahko večerodno kabo pridela na domači nplvi. Ali tako delovanje ne nasprotuje najbližjemu pojmu o narodnem gospodarstvu?

Pozneje se je raznesla vznemirjajoča govorica, da namerava tukajšnja zadruza vstati na posodo nič manj kot 30.000 kron za naprave vgne strelnice.

„To pa to,“ so rekli merodajni možaki, „dolgove lajko dela, vaak posestnik posamezno, če ima na kaj, za take reči ni treba zadržati.“

Tikajof se ustanovitve mlekarne in sirarne v naši okolici naj pripomnim samo tole:

Dokler ne bodo imeli po ximi tukajšnji kmetovalci a čim drugim krmili svojih krav nego s slamo, katere ima le polovico senene vrednosti, do tedaj se naj ne misli na ustanovitve mlekarne.

V spomladu oslabijo tukaj nekatere krave tako, da niti same nistajati ne mogó in take mlekarice bi naj pozneje pri zeleni krmi, ki ima le dve devetini senene vrednosti, kaj prida dojele!

Tudi od poletne pabe ni mnogo pričakovati, ker raste sedaj po naših pašnikih in travnikih večinoma le plevel namesto dobrih travniških rastlin.

Najprej je torej treba spraviti v dober stan tukajšne pašnike in travnike, potem je še le misliti na ustanovitve mlekarne in sirarne.

Tisti „strio“, katerega zasmejuje A. M. s cinično opazko, da je „močno zatrjeval, da je naše mleko res belo“, je našel pri natančni preiskavi, da je surovo maslo dobljeno iz mleka tukajšnih krav belo, a ne rumeno. Da ima belo, surovo maslo v trgovini manjšo vrednost od rumenega, tega „duboviti Aleksander Moravski“ noče priznati.

Zaščitno za združnega odbornika je tudi to, kako zaničevalno govori o strokovno naobrazenem veščaku g. M. Jelovškem, kateri je velik prijatelj kmetakega ljudstva in neutrudljiv svetovalec kmetijskim združbam ter ob enem tudi „naše gore list“.

To so vzroki, zakaj nas še mnogo ni pristopilo k tukajšnji zadrugi. Ogibali se je bodemo tako dolgo, dokler se ne postavi na zdravo podlago.

Izivali ate nas javno, evo vam torej javnega odgovora!

Radinci. (Različne zanimivosti z naše pošte in z naše železniške postaje.) Ne dolgo temu zahtevala je na naši pošti neka stranka zalepko. Uradnik zaglobil se je v one predale, kjer ima poštne vrednotnice, iskal in iskal a zaman. Na vprašanje drugega uradnika, kaj da išče, odrezal se je prvi tako le: „Zalepko, a sam ne vem, kaj je to“. (Navadno iščejo le slabo umni reči, katerih ne poznajo). Nato je moral dotičnemu uradniku pismo noša Rihtarič raztolmačiti, da se v nemškem jeziku zove to „Kartensbrief“. Kaj pa bi bilo, če bi pismo noša takrat kje pri Kapeli pisma raznašal? Ali bi morala potem stranka tako dolgo čakati na svojo zalepko, da se pismo noša vrne? V obče bi bilo dobro, ko bi dotični uradnik in sedanji pismo noša svoji mesti zamenjala; naj mora pismo noša Rihtarič uradniku tudi slovenska krajevna imena tolmačiti, a uradnik bi imel potem pri raznašanju pism dovolj časa in prilike, priučiti se slovenskega jezika, ako hoče že na vaak način slovenski kruh jesti. Naučil bi se pri tem morebiti tudi cenik za brzojavke, ker je tudi uradnik brzojavnega urada, kar mu je pa sedaj španska vas, kakor je dokazal to dne 3. aprila t. l. Sploh pa so radinski poštni uradniki tako nezmožni slovenskega jezika, da zahajajo mnogi ljudje raje na sosednjo pošto v Ivanjce, ker se tam s poštnim uradnikom morejo vaaj v svojem jeziku dogovoriti.

Razmere na naši železnični postaji osvetljuje pa kaj dobro sledeči dogodek: Dne 12. t. m. zahteval je nek tukajšnji kmetaki sin v slovenskem jeziku edno celo in edne pol karte do Radgona. Šele na trikratno zahtevanje dobil je zahtevano, a postajevođa g. Müller ni ni mogel kaj, da nebi dal dal duška svoji utajeni prisaiki duši z besedami: „Wer versteht denn das?“ (Kdo razume to, namreč slovensko?). A četična stranka mu tudi ni ostala odgovora dolina rekoč: „Ako ne znate slovenski, se naučite ali pa odidite od tukaj!“ Naj res g. Müller! Ako vam smrdi slovenska beseda, ako obaspavate slovenske fante z različnimi eurovestmi, naj vam smrdi tudi slovenski kruh, katerega sedaj a tako slastjo zavirajo: Poberite šila in kopja, in se podajte raje v nemške kraje službovat, za ta čin bila bi vam pretežna večina tukajšnjega prebivalstva močno hvaležna. — To so le nekatere črtice o

krivicah, ki se godijo od strani c. kr. pošte in železnice Slovenscem v tem popolnoma slovenskem kraju. A naši poslanci?

Narodno-gospodarske novice.

Trgovinska zadruga.

Bilo je menda pred petdeset in več leti Pohoraki kmetje so se navadili, vaako leto po trikrat (o Jurjevem, o sv. Ožaltu in o sv. Katarini) peljati izdelke lesa na sejn v Ptuj. Tam kaj so z ondotnimi dolinaki kmeti barantali, katere trgovina je dostikrat bila jako prav iz roke v roko. Ni bilo treba k temu nobenega mešetarja, pa je še vrh vsega vaak bil zadovoljen.

Kako pa sedaj? Ptujaki sejmi so nekako zadremali. Nič kupca, pa tudi nič prodajalca ne! Vse je nekako nezaupno, nobene podjetnosti! Kako pa bi bilo potrebno to, naj odkrivajo ale deče novice:

Kako lahko se je vrčila kupčija, ališalo se je baš na sejnu. „Rad bi kupil desek ali kaj takega, ali denarja nimam.“ Tako je govoril kmet iz doline, pa dostavil: „Ako bi veljalo za računiti kaj vina, ali pa tudi zrnja?“ Tega je imel kmet na prodajo, sila potreboval pa je lesa za popravo pohištva. In kakor rečeno, omenjeno blago pa je ravno pohorski kmet jako potreboval. Bil je torej kratek račun, prav po cení iz poštene roke enako v domačo roko. In znanje med kmeti? Vsaj so se dolga leta poznali, večkrat med seboj že kaj posvetovali in barantali, dokler se niso poizgubili. In enaka usoda gloje vse ptujake sejme, prijatelji in znanci se snidejo in poizgube, kakor „sreča“ nanese. Tej nezanesljivosti v okom, bi menda bilo dobro še priti.

Slovenska zemlja namreč hvala Bogu toliko obrodí, da bi lahko preživela svoje pridno in delavno ljudstvo, ako bi bila ona na samotnem kraju. Od kod torej to, da je naše ljudstvo tako odvisno od tujcev, zapleteno toliko v mreže njih trgovine?

Kratek odgovor naj bo za to. Slovensko naše ljudstvo ne pozna se med seboj, torej se vrže v naročje onemu, ki se z njim seznani, da ga potem izkorišča. Tako lahko vidimo vsaki dan, kako dobro se počutijo pri nas tujci, kako hitro bogate. Ljudstvo pa od tega nima nič dobčka, tepeveč navadno le škodo. Vsaj bogastvo, v kratkem času nakopičeno, ni nič drugega, nego izmolzek ljudskega življa.

Ali je temu kaj pomagati? Prav lahko in gotovo, samo podvzetnosti in krepke volje je treba. Ljudstvo je treba med seboj seznaniti; da začne vse potrebščine samo med seboj najprej kupovati, kar je glavna stvar. Zato pa je treba vodstva in posredovanja, kar je velike važnosti. Najboljše bi bilo, ko bi se mesto imenovanih sejmov osnovala obširna trgovinska zadruga, a sedežem kje v Mariboru ali Ptuj, kjer je glavno torišče pohorskih lesnih pridelkov, pa bi bila tudi lahko velika zaloga živil, katerih le ti mnogo potrebujejo in tudi drago dobivajo iz tujine.

Navedem naj nekaj zgledov. Zgodilo se je že večkrat, da je kak pohorski kmet, ki je ob enem lesni trgovec, potoval doli med „dolince“, misleč napraviti kakšno kupčijo z lesom, zlasti kadar je tega obilno nakopičenega v zalogah. Pa kako je strmel naš trgovec, ko je med kmeti v Podravini ali ob Kolpi zvedel, da so res potrebovali enako blago, pa da so ga kupili pri Židu, kateri dobiva les največ iz Pohorja. Ko vpraša za ceno, odgovore mu res jako nizko, ali ko mu pokažejo blago, začudi se. Sami izbirkí, same smeti! Kmetje so menili, da so napravili dobro kupčijo, pa so bili a slabim blagom jako opeharjeni.

Dostikrat se priglodi, da kmet v dolinah nima kupca za edini pridelek vino ali zrnje. Nasproti pa gorjanski kmet vsega tega potrebuje, ter si naroča iz tujine maršakaj dražje, pa še glede vina rečeno, — nepristno blago. Kako lahko se bi pobotala ta dva rojaka doma, samo da bi vedela drug za drugega potrebe in razmere!

Iz teh kratkih zgledov je že jasno razvidno, kako potrebna nam bi bila vzajemnost in spoznanje drug drugega. Da se bi to doseglo, gotovo polovico manj denarja bi izpodijalo naše

ljudstvo v tujino, denar bi bolj doma ostal, pa tudi kaj izdelal!

Da bi se ta misel uresničila, pa ni kaj bolj pripravnega, nego bi bila še imenovana trgovinska zadruga. Mislimo si to v razponih in sprednih rokah, koliko dela in prometa bi bilo kmalu. Pohorski kmet večkrat nakrpa in osedla svoj voz — plav — (šec) z raznim lesnim blagom ter ga pelje po Dravi še do Maribora ali Ptuja. Srečen je, ako ondi naleti na poštenega kupca, da mu blago prevzame. Dostikrat pa se priglodi, da manjka kupcev, ali je blago v zalogah na obilju itd. Kaj tedaj storiti, nego obilni blago za vaako ceno, v očitno zgubo. V mnogih takih slučajih bi od zadruga lahko prej posredoval, pa ameno za ceno in kakovost blaga, katere bi potem naložil in zadrugi izročil.

Ednako bi ravnali kmetje v dolinah, ki bi po zadrugi lahko raspečali svoje blago v denar, zraven pa ob časn kake stavbe za gotovo re deli, kam se obrniti po zaželjeni les.

Kar bi se lesa doma ne raspečalo, lahko bi ga zadruga mimo znanih židovskih spekulativ spravila na svetovni trg, recimo ob Dunavi na Bolgarsko in Rumunijo, morda se bi takina zveza dala storiti proti Trstu. S tem bi pa se odprla nova pot našemu blagu, kar bi povadilo nilo promet, a tem pa tudi blagostanje med našim ljudstvom.

Da bi se posredovanje olajšalo, naj bi se osnoval poseben časnik, ki bi natančno poročal združnikom o raznih potrebah posameznike, o cenah blaga itd. S tem bi se zadrugi tudi mnogo pisarenja in dela odvzelo.

Kar nas uči skušnja pri raznih gospodarskih združbah, ki hvala Bogu, lepo uspevajo, to naj bi se dovršilo in zedinilo v glavni zadrugi. Ta bi bila glavna dobrota za naše ljudstvo, katero se bi je gotovo z obema rokama poprijelo. S tem bi zadruga kmalu rasla in izvrstno uspevana bi hitro se postavila na trdnino, ter bila pravi blagor našemu ljudstvu. Torej radljubi, ne prezirajte in ne posabite teh besed, ravna se vselej po geslu: „Sroji k svojim!“

Pohorski.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V četrtek, 18. t. m. se je torej zopet sešel parlament; kaj bo z njegovim delavnostjo, se še ne va. Češki viri poročajo, da bode zasedanje trajalo do srede junija. Govor se o češko-nemški zvezi, kar pa je najbrž le po božna vladina želja. — V poljskem klubu vladne nezadovoljnost, ker pojema njegov vpliv na vladno politiko in razvoj parlamentarnih odnosaev. Poljaki so bili doslej najvplivnejša stranka zadnji čas pa je ne upoštevajo več tako, kar je zlasti pokazala neuspešnost akcije za podpiranje nje tešinske gimnazije.

(Ministraka posvetovanja.) V porednjak so se pričela pri zunanjem ministru na Dunaju ministraka posvetovanja o skupnem proračunu za leto 1902, ki se predloži delegacijama v drugi polovici maja na Dunaju. Vprašanje glede novih topov baje še ni godno za delegacije, vladni avstrijski in ogrski, ne bosta zahtevali v to svrhu nikakega kredita. V proračunu se bo nahajala le neka mala vsota za predpriprave, pač pa je pričakovati večje zahteve za grajenje novih ladij za Kiro.

(Parlamentarne stvari.) Te dni je zborov na Dunaju socijalno politički odsek abornice je slancev in se je bavil z delavnikom v rudnikih kakor ga je določiti v predlogi, ki pride v ist pravo. Socijalistični poslanci so zahtevali, naj se določi osemurni delavnik. Poročevalec K. Hecher pa je predlagal, da delavni čas ne sme presegati devet ur. Le v izjemnih slučajih se sme delavni čas podaljšati do 12 ur, resnično delo pa ne sme presegati 10 ur. — Vladni načrt zakona glede delavne dobe po premogokopih določuje znitjanje dela od 12 ostrioma 11 in 10 ur na devet ur. Najvišja delavna doba devetih ur se po vladnem načrtu določi samo za de lavce v premogokopih.

(Nemški prestolonaslednik.) Je v četrtek zapustil avstrijsko prestolnico, a tem je bil kmalu vrnil obisk našemu cesarju, kakor smo že zahteli rekli. Seveda valejo na ta obisk in na govore, izrečene ob priliki slavnostnega komercia, za le

terem se je res povdarjala „Waffenbrüderschaft“ med Avstrijo in Nemčijo, nemški listi veliko kombinacije z ozirom na politično razmerje obeh držav. Celo najnavadnejšim napitnicam pripisujejo posebno politično važnost in vidijo v celi stvari poročstvo prijaznim razmeram med obema cesarstvom.

(Pevci iz Kolina na Dunaju.) Na slavnostnem komerzu, ki je bil prirejen nemškim pevcem na čast, je rekel načelnik dunajskih pevskih društev med silnim odobravanjem tole: „Mi ne škilimo, mi gledamo k vam tje čez mejo. Mi ne spadamo sem, mi koprimo po ljubezni vaših src, po vaši podpori v našem težkem boju. Mi se ravnamo po vzgledu naših vladarjev. Do voljeno nam je, v medsebojni ljubezni ne zaostajati za temi.“ — V teh besedah je izražena polna pangermanska tendenca; nam Slovanom pa zamerijo vsako prijazno besedo napram ruskemu narodu, da hoteli nam bi celo zabraniti učenje ruskega jezika, njim je vse panslavizem in veleizdajstvo, pa naj si bode vsa stvar še tako nedolžna. In vendar je tudi naš cesar prijatelj ruskemu carju; zategadelj nam ne sme nikdo zameriti, ako tudi mi simpatizujemo z velikim carstvom ruskim.

(Tehniki — doktorji.) Predlog naučnega mištrca, da se dá tehnikom naslov „doktor“, je dobil najvišje potrjenje. Absolventje tehničnih visokih šol se bodo s šolskim letom 1901 do 1902 lahko potezali za doktorski naslov.

(Taktika Mladočehov.) Nedavno je imel poslanec dr. Fořt v Pragi govor o taktiki Mladočehov. Cilj čeških poslancev — je dejal — mora biti izpremenitev ustave. Tega cilja pa ni možno doseči s silo, pa tudi ne z rednim parlamentarnim delovanjem, ampak s parlamentarno guerilla-vojno. Če Mladočehi trpe, da parlament dela, potem bodo dosegli k večjemu nekaj gospodarskih koristi; vrhutega bodo morali Čehi vsak dobiček plačati, kajti za vsako gospodarsko pridobitev Čehom v prid, bodo dobili Nemci dve. Morda bi povzročila obstrukcija absolutizem, ki pa ne bi trajal dolgo, saj nagodbe in trgovinskih pogodb izvenparlamentarno ni možno do gnosti. S svojo obstrukcijo pa bi dokazali, da se centralizem ustavno ne more vzdržati. Od centralizma imajo korist le posamezne nemške skupine in Nemčija sama, ki se boji, da bi se z uničenjem nemške hegemonije razbila trozveža. Dr. Fořt je priporočal torej, naj bi se Mladočehi vrnili k svoji prejšnji taktiki ter naj bi začeli z obstrukcijo. — In češki državnozborski klub sploh ni sklenil, za vselej opustiti obstrukcije, nego jo je opustil le začasno. Dr. Kramář je na tem shodu dejal, da razpade dunajski parlament tudi brez obstrukcije, če se ne zgodi čudež — to pa bi bila sprava med Nemci in Čehi.

(Vest o ustanovitvi umetnostne akademije v Pragi) s cesarjevimi sredstvi je vzbudila veliko radost v češki javnosti. Župan praški, dr. V. Srb je poslal kabinetni pisarni Njegovega Velikanstva zahvalno brzojavko. Vsota, ki jo je cesar daroval v ta namen znaša 2 000 000 kron.

(Imenovanje kardinalov.) Dne 14. t. m. je imenoval papež v tajnem konzistoriju trinajst novih kardinalov, med njimi tudi praškega kneževskega L. Skrbenskega. Ob tej priliki je imel papež nagovor na kolegij kardinalov, v katerem je izjavil, da boleštni in za katolike nevarni do godki postajajo od dne do dne resnejši. Ti dogodki se razširjajo od ednega dela Evrope do drugega. Papež obžaluje resnost položaja in pričakuje, da se v prihodnje še poslabša položaj.

(Gibanje Slovakov.) Za bodoče volitve v državni zbor postavijo Slovaki brezdvomno lastne kandidate. Doslej delujejo še vedno tajno, ljudskih shodov še niso sklicali nikjer, temveč se shajajo tajno in odločujejo o bodoči taktiki. Svoje namere obelodanijo še le tedaj, ko se bode ogrska vlada izjavila glede inkompatibilitete, ker so vsi njihovi zastopniki predstavniki na rodnostnih denarnih zavodov, in bi kot takšni morda ne mogli kandidirati. Zategadelj taje imena svojih kandidatov in jih objavijo še le kasneje.

(Volilci na Ogrskem.) Ogrska ima 960 000 volilcev. Po narodnosti se približno delijo takole: 587 000 Mažarov, 115 000 Nemcev, 105 000 Rumunov, 87 000 Slovakov, 47 000 Hrvatov in

Srbov, 16 000 Malorusov, 1600 Slovencev in 1400 Italijanov. Torej poleg 587 000 mažarskih 370 000 volilcev drugih narodnosti. In vendar se vkljub tolikemu številu druge narodnosti na Ogrskem niti ne morejo spuščati v volilno borbo.

(Dijaški nemiri v Rusiji.) Židovski listi so silno pretirali zadnje dogodke glede dijaških nemirov v Rusiji, kjer je to menda nekaj navadnega, nekakšen šport ruskih dijakov. Tudi ne bo istinito, da je vlada razpustila najodličnejše ju ristično društvo, in sploh to gibanje ni tako silnega pomena, kakor poročajo nemški, Rusom neprijazni listi. — Car je podelil te dni več odlikovanj ruskim dostojanstvenikom, kakor je to navada vsako leto ob Veliki noči. V Petrogradu štrajka okoli 80 000 delavcev.

(Po francoskih slavnostih v Toulonu.) Med slavnostmi v Toulonu so bili nemški listi jako malobesedni in se omejali edino na poročila o dogodkih. Bili so menda gotovi, da ostanejo te slavnosti brez vpliva na evropsko razmerje. Zdaj po slavnostih pa vseeno priznavajo, da so znak zboljšanja odnosov med Italijo in Francijo, ki so bili poprej precej napeti; ali političnega pomena, da jim ni pripisovati nikakšnega. — Dejstvo pa je, da je javno mnenje v Italiji postalo hladnejše do trozveže, nasprotno pa je razmerje med Francijo in Italijo postalo kar najprizirnejše.

(Kitajska.) Glede vojne odškodnine, katero menijo države zahtevati od Kitajske, se poroča, da bo Nemčija hotela imeti 240, Rusija 340, Francija 260, Anglija in Japan pa po 100 milijonov mark. Državni departement v Washingtonu meni, da bode 800 milijonov zadostovalo, ugoditi vsem zahtevam Avstro-Ogrske, Italije, Belgije, Nizozemske in prejšnjim omenjenim držav.

(Vojna v južni Afriki.) Več manjših spopadov je bilo zadnji čas med Buri in Angleži, v katerih je na obeh straneh bilo ubitih nekaj vojakov. Buri se umikajo proti severu kamor jim Angleži čimdalje težje slede. Iz Bruslja poročajo: Četudi bi bili Buri pristjeni odložiti orožje, vendar niti Krüger niti kak drug vođa ne bode podpisal pogodbe, da se Buri udajo. S tem hočejo Buri mladini omogočiti, da začne kedaj boj za svobodo domovine iznova, ne da bi prelomila kakšno pismeno pogodbo.

Sorodnikom, prijateljem in znancem javljam pretužno vest, da mi je previdnost Božja prav iznenada vzela edino, izmed štirih otrok mi še ostalo dete. Po štirinajstnem trpljenju izdihnil je danes ob 4/1 na 10. uro dopoldne moj predragi, ljubeznivi sinček

JANKO

star blizu 20 mesecev. Nepozabnega ljubljénčka prepeljemo v soboto, dne 20. aprila zjutraj s poštnim vlakom v Ljubljano ter ga na omdotnem pokopališču istega dne popoldne položimo tik mamicе njegove in jedne sestrice v prerañi grob.

Celje, dne 18. aprila 1901.

Dr. Ivan Tertnik
c. kr. profesor.

(156)

Zahvala.

Povodom bridke izgube naše nepozabne, iskrenoljubljene, nadebudne hčerke, oziroma sestrice, gospodične

Marije Pavle Čeč

učiteljske kandidatnje III. letnika

dovoljujemo si tem potom izrekat svojo najtoplejšo zahvalo za v toliki meri izkazano sočutje, bodisi v času boleznì kakor ob smrti, posebno še pred duhovščini, darovalcem krasnih vencev, ravnatelju učiteljskega prebaga g. Hubadu in velečlenim g. spicam koleginjam umrle za udeležitev spreveda, velerodni rodbini Krisperjevi, prebi gospodični pl. Fladung, slav. šolskemu vodstvu v Radečah za nepričakovano udeležitev učiteljstva in šolske mladine z zastavo, domačim gospodičnam družicam, vrtilim gg. pevcem in uradnikom, kakor tudi za izvanredno poštvenovalno naklonjenost domačih mladih gospodov, ki so jo ponesli k zadnjemu počitku ter vsem spremljevalcem prerano umrle, kateri so pripomogli, da se je rajnci tolika zadnja čast izkazala

V Radečah, dne 12. aprila 1901.

(152)

Zalujoča rodbina Čeč.

Danes v petek 19. aprila točno ob 8. zvečer

pevska vaja.

Celjsko pevsko društvo.

Lepo posestvo

20 minut od kolodvora Rajhenburg, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja 2 delavskih hiš, 15 oralov, večidel obsejanih in arondiranih njiv in travnika v lepi rodovitni ravnini, 5 oralov debele hoste in koloseka, 1 oral traja se radi obiteljskih razmer po nizki ceni proda. — Več se izve pri županu v Rajhenburgu

(151) 2—1

Trgovina v najem.

V lepem mestu na Spodnjem Štajarskem odda se zaradi bolezni dobro idoča, 6 let vpeljana špecerijska trgovina pod ugodnimi pogoji takoj

v najem.

Vprašati pri uredništvu „Domovine“. (154) 2—1

Podpisani naznani in se priporoča slav. občinstvu, da izvršuje od 1. aprila t. l. v Braslovčah

živinozdravniško prakso.

Friderik Horák

(153) 3—1 okrožni živinozdravnik.

Hiša

v kateri se nabaja kovačnica v Laškem trgu je pod ugodnimi pogoji oddati v najem. Več (135) 3—3 pove Franc Selič, Laški trg.

Lepa domačija

na Spodnjem Štajarskem, tri četrt ure od postaje Videm, se zaradi družinskih razmer prosto voljno proda. Taista obstoji iz več dobrih njiv, travnikov, mladega gozda in s skore še novo hišico s kletjo, hramom in šupo, vse v najboljšem stanu za majhno vsoto 1600 gld., kateri znesek se pač mora takoj plačati. Resni kupci naj se oglase do 15. maja t. l. pri lastnici Mariji (143) 4—2 Pleterski, Rudolfovo.

Potovalec

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ne- oženjen, ki položi kavcijo kron 200, dobi takoj

službo. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo (146) 3—2 tega lista.

Proda se

lepo veliko posestvo v Lokovici.

Isto je oddaljeno četrt ure od trga Šostanja in leži na lepem solnčnem kraju, zemlja je dobro obdelana in z lo rodovitna, ravnotako tudi vinograd, kateri dá dobro vino. Celo zemljišče meri okoli 34 oralov in se redi skozi celo leto lahko 10—12 glav goveje živine.

Poslopja in sicer hiša, gospodarsko poslopje, kozolec, kašta, v kateri se spodaj nahajajo kleti in avinaki hlev, so v dobrem stanu.

Premičnine so vsakovratne pri posestvu in pri vinogradu in se prodajo skupaj s posestvom.

Vse natančneje se izve pri Mihaelu Cerovšku, posestniku v Šostanju.

Aktiva (Imetje)			Pasiva (Dolgovi)		
	K	v		K	v
1 Račun inventarja:			1 Račun deležev:		
Stanje pisarniškega inventarja dne 31. dec 1900.	4 674	—	Stanje glavnih deležev dne 31. decembra 1900.	27 820	—
2 " posojil:	3 031 613	10	Stanje opravičnih deležev dne 31. decembra 1900.	59 686	—
Stanje dne 31. decembra 1900			2 " hranilnih vlog:		
3 naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:	819 234	25	Stanje dne 31. decembra 1900	4 309 979 72	—
4 " poštne hranilnice:	10 977	98	Kapitalizovane obresti za leto 1900	155 836 97	—
5 " tekoč:	107 164	45	3 " raznih obresti in dividende:		
6 " pro diversi:	1 624	49	Za leto 1901 predplačane obresti od posojil.	17 554	96
Stanje predplačanih ekspanzarjev dne 31. dec 1900	74	75	Nevzdignena dividenda od deležev dne 31. decembra 1900.	1 943	52
Stanje predplačane zavarovalnine dne 31. dec 1900	19 093	01	4 " podpor:		
Stanje prehodnih zneskov dne 31. decembra 1900	65	—	Neizplačana pri obnem zboru dovoljena podpora	200	—
Stanje izdanih vadij dne 31. decembra 1900	39 851	90	5 " splošne rezerve:		
7 " vrednostnih listin:			Stanje dne 31. decembra 1900	12 000	—
Stanje 31. decembra 1900	800	—	6 " posebne rezerve:		
8 " nerabljenih knjižic in tiskovin:			Stanje dne 31. decembra 1900	254 398	79
9 " raznih obresti:			7 " dobička in zgube:		
Stanje 31. decembra 1900	94 984	53	Cisti dobiček l. 1900	18 328	48
Zaostale obresti in zamudne obresti od posojil.	32 022	47			
Nevzdignene obresti od v. raznih denarnih zavodih	59	98			
Naloženega denarja	997	84			
Nevzdignene obresti pri poštini hranilnici	1 731	53			
10 " splošne rezerve:					
Stanje splošne rezerve naložene na lastno vlož	12 000	—			
11 " knjižico št. 2 696 dne 31. decembra 1900.					
hiš in zemljišč:					
I. "Narodni dom" v Celju:					
Stanje vrednosti dne 31. decembra 1900	521 896	29			
Stanje vrednosti hišnega inventarja dne 31. dec 1900	15 718	38			
Zaostala najemnina dne 31. decembra 1900	119	67			
Predplačana zavarovalnina dne 31. decembra 1900	1 118	—			
II. Hiša v Graški ulici v Celju:					
Stanje vrednosti hiše dne 31. dec 1900	74 393	84			
Vrednost hišnega inventarja dne 31. dec 1900	131	22			
Zaostala najemnina dne 31. decembra 1900	51	50			
Predplačana zavarovalnina dne 31. decembra 1900	69	—			
Zemljišča:					
Stanje vrednosti dne 31. decembra 1900	17 906	37			
12 " Stanje gospod. inventarja dne 31. decembra 1900	977	70			
blagajne:					
Gotovina dne 31. decembra 1900	48 407	19			
	4 857 748	44		4 857 748	44

(150) Celje, dne 31. decembra 1900.

Ta računski sklep s glavnimi in pomožnimi knjigami primerjala in v redu našla.

Za nadzorstvo:

Dr. Josip Sernec l. r.
ravnatelj.Lovro Baš l. r.
nam. ravnatelja.Fran Lončar l. r.
tajnik.Fran Ogradi l. r.
predsednik.Dragotin Hribar l. r.
ud nadzorstva.

Pošten hlapec

ki prevzame samostojno, malo zalogo piva, po loži kavčijo, se sprejme v pivovarni v Žalcu.
(147) 3-2

Brzojav.

Kdor želi imeti dobre in solidne žaluzije in rolete, naj se obrne na prvo hrvaško tvornico žaluzij, rolet, lesenih in železnih kapaca i kartonaž G. SKRBIČ, Zagreb, Meduličeva ul. 16.

Karol Makovec

pleskarski in slikarski mojster
v Celju

Gledališke ulice št. 5

se priporoča p. n. občinstvu in pred. duhovščini za izvrševanje vsakovrstnih pleskarskih in slikarskih del, kakor: vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črkoslikarska dela na steklo, les itd.; vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela ter imitacije v akovrstnega lesa.

Trgovina oljnatih suhih in raznih drugih barv, tirnežev in lakov.

Zaloga vseh pleskarskih in slikarskih potrebščin!

Postrežba točna in solidna!

Cene jako nizke!

Brez konkurence! Brez konkurence! Ceniki in proračuni na zahtevo brezplačno!

Dežnike

iz klota, volne in svile, ter solnčnike za dame, gospode in otroke priporoča

P. KOSTIČ

v Celju.

(276) 8-3

V Laškem trgu je naprodaj

hiša št. 67 s posestvom.

Več se izve pri gospe A. Ojsterscheg na Laškem. (108) 8-6

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“
Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamozeznice najboljših sestavov in sesalke za gnojnice.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprostejše do najfinejše izpeljave.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

(2) **Zaloga travniških bran in plugov.**

* Starno občinstvo rabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *